Ἔτος ΙΒ' Ἐν Ἀθήναις 29 Ἰουλίου 1899 Ἀριθ. 83

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἐν ὁδῷ Φλέσσα, ἀριθ. 33

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΙΡ ΜΗΝΩΝ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἢ 1 Ἰουλίου
Ἐσωτερικοῦ δρ. 6.— Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ
ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ἐπιστολαὶ ἰατροῦ. Β'. Μῦθοι. — Τὸ σφυρὶ καὶ τὰ λιθάρια ἢ ἡ δύναμις τῆς κοινοπραγίας, ὑπὸ Ἀντων. Τραυλαντώνη.—Κυριακὴ τῆς 1 Αὐγούστου· Εὐαγγελικὸν ἀνάγνωσμα μετὰ συντόμου ἑρμηνείας. — Κυριακὴ τῆς 1 Αὐγούστου, Σύνταμος ἑρμηνεία τοῦ Ἀποστολικοῦ ἀναγνώσματος. —Τὸ ἐν Πειραιεῖ Γυμνάσιον.—Διὰ τὸν Ἅγιον Χαλκίδος.—Προτάσεις Ἀρχιερέων.—Διάψευσις.—Κήρυγμα «Ἀναπλάσεως».

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΑΤΡΟΥ

Ζ'.

Ἡ μετάφρασις τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν καθομιλουμένην ἡμῶν γλῶσσαν θὰ ἦτο ἔργον ἀντεθνικόν!

Διατί;

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου συνεχίζω τὰς σκέψεις τῆς προηγουμένης ἐπιστολῆς μου.

Μὴ ἡ γνῶσις τοῦ Εὐαγγελίου ἔβλαψε τὸν ἑλληνισμόν;

Οἰκτοτέρα πλάνη θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιφοιτήσῃ εἰς ἑλληνικοὺς ἐγκεφάλους.

Τὸ Εὐαγγέλιον ἀνεδημιούργησεν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ ἐδόξασε τὸν ἑλληνισμόν.

Τοῦ Εὐαγγελίου ἡ γνῶσις, διὰ νέου πνεύματος καὶ νέας ζωῆς, ἀνήγειρεν, ἔσωσε καὶ συνετήρησε τὴν Ἑλλάδα.

Ἐὰν λοιπὸν μία ἐκλαΐκευσις τοῦ Εὐαγγελίου ἐξαπλώσῃ καὶ αὐξήσῃ παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ τὴν εὐαγγελικὴν γνῶσιν καὶ διαχύσῃ εὐρύτερον καὶ ἀφθονώτερον τὴν χριστιανικὴν ζωήν, κατὰ τί θὰ ζημιωθῇ ὁ ἐθνισμός μας;

Τὴν πλάνην ταύτην ἐννοῶ εἰς τοὺς μωροὺς ἐκείνους, οἵτινες θεωροῦν τὸν χριστιανισμὸν ἐχθρὸν τοῦ ἑλληνισμοῦ, καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀνάπλασιν ἐλπίζουν, ἐὰν ἡ χριστιανικὴ εὐσέβεια ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν ἀναβίωσιν τῶν διονυσιακῶν πομπῶν καὶ εἰς τὸ κράτος τῶν Σατύρων καὶ τῶν Σειληνῶν.

Ἀλλ' ἄνδρες, οἵτινες παρουσιάζονται ὡς ζηλωταὶ χριστιανοί, εἶνε δυνατὸν νὰ φοβῶνται ὅτι τελειοτέρα καὶ ἀνωτέρα ἐπίγνωσις τῆς πίστεως θὰ βλάψῃ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἐπίδοσιν;

Τοὺς βεβαιώνω ὅτι εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν τίποτε μὲν δὲν κερδίζουν ἐπὶ στοργῇ πρὸς τὸ ἔθνος, γεννοῦν δὲ μόνον τὴν εὔλογον ὑποψίαν, ὅτι εἶνε ἀσεβεῖς, οἵτινες, ὑπὸ τὸ πρόσχημα μερίμνης ὑπὲρ τοῦ ἐθνισμοῦ μας, ζητοῦν νὰ συμπνίξουν εἰς τὰ σπλάγχνά μας πᾶσαν ἑλληνικὴν καὶ χριστιανικὴν ζωήν.

Δὲν φωνάζομεν καθημερινῶς ὅτι ἡ ἄγνοια τοῦ Εὐαγγελίου ἐνέκρωσε τὰ ἠθικὰ ἡμῶν συναισθήματα καὶ ἐκορύφωσε τὰς κοινωνικάς, τὰς πολιτικάς, τὰς ἐκκλησιαστικάς, καὶ τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν ἀνωμαλίας; Καὶ ὅταν μία μετάφρασις τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν καθομιλουμένην ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἶνε ὡρισμένη νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν ἀνέγερσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἠθικοῦ, τοῦ οἰκογενειακοῦ, τοῦ κοινωνικοῦ, τοῦ πολιτικοῦ, τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἡμῶν βίου, διότι ἡ χριστιανικὴ γνῶσις εἶνε ἅμα καὶ ἠθικὴ καὶ πρακτικὴ ζωή, καὶ θὰ διαπλάσῃ καὶ παρ' ἡμῖν χαρακτῆρας καὶ θὰ προαγάγῃ τὸ κῦρος καὶ τὸ κράτος τοῦ καθήκοντος, πῶς ἔρχεσθε σεῖς, πεπλανημένοι ἅμα καὶ πλάνοι, διὰ νὰ κηρύξητε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς εὐαγγελικῆς γνώσεως, μὲ προσωπεῖον ὑποκριτῶν καὶ μὲ δολιότητα ἀνάνδρων, ἐξ ἐνδιαφέροντος δῆθεν πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν συντήρησιν καὶ τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν μέλλον;

Ἢ μήπως εἶνε εὐτυχέστερον τὸ ἄλλο ἐπιχείρημα τῶν πολεμίων τῆς νεοελληνικῆς μεταφράσεως τοῦ εὐαγγελίου;

Ἐάν, λέγουν, ἡ Ἐκκλησία μας ἐγκρίνῃ καὶ θεωρήσῃ ὠφέλιμον τὴν μετάφρασιν, διότι οὕτω θὰ ἐννοῇ καλήτερον τὸ Εὐαγγέλιον ὁ Ἕλλην, δὲν εἶνε κίνδυνος ὅτι ἀλλόγλωσσοι μεταξὺ τῶν ὁμοδόξων, οἵτινες ἀκούουν ἤδη τὴν ἐκκλησιαστικὴν λατρείαν εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν δὲν

ἐννοοῦν, θὰ ζητήσουν μεθύριον νὰ εἰσαγάγουν τὴν ἰδικήν των γλῶσσαν, καὶ δὲν ἀποτελεῖ τοῦτο ζημίαν ἡμῶν ἐθνικήν;

Περίεργον πρᾶγμα!

Αἱ ἑλληνικαὶ κυβερνήσεις ἀφῆκαν μέσα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὄχι μακρὰν αὐτῶν τῶν Ἀθηνῶν, νὰ ἐπικρατῇ ἡ ἀρβανίτικη ἀπὸ τὴν ἑλληνικήν.

Αἱ ἑλληνικαὶ κυβερνήσεις διετήρησαν καὶ διατηροῦν πολλαχοῦ προξένους, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν ἀδράνειαν ἢ μὲ τὰς κακίας των ὠθοῦν εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν φυλετικῶν ἀντιπάλων μας κυμαινομένους πληθυσμούς, οὓς ἠδυνάμεθα νὰ ἑλκύωμεν ἡμεῖς.

Εἰς τὰς ἐν Ρουμανίᾳ, ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐν Ρωσσίᾳ, ἐν Εὐρώπῃ, ἐν Ἀμερικῇ ἑλληνικὰς κοινότητας τὸ ἐθνικὸν ἡμῶν αἴσθημα χάνει ὁσημέραι ἔδαφος ἕνεκα τῆς ἐσωτερικῆς μας ἀθλιότητος, ἕνεκα τῆς προξενικῆς μας οἰκτρότητος, ἕνεκα τοῦ ἀκαταρτίστου τῶν κληρικῶν μας, ἕνεκα τοῦ ἀρρωνηματίστου τῶν διδασκάλων μας.

Ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι τὸ ρεῦμα τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος μολύνεται διὰ μυρίων ἀκαθάρτων ὀχετῶν. Θέατρον, μουσική, μυθιστορίαι, οἰκογενειακὴ ἀνατροφή, ἐκπαίδευσις, τίποτε δὲν καλλιεργοῦν τὸ ἑλληνοπρεπές· νοσηρὰ ξενομανία κάμνει μέγα μέρος ἐκ τῆς πλουτοκρατικῆς μας τάξεως καὶ τῶν περὶ αὐτὴν πιθήκων νὰ νομίζουν ὑπεροχὴν καὶ ἐπίδειξιν τὴν καταφρόνησιν τῆς πατρίου γλώσσης.

Καὶ ὕστερον, μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ἑλκεινὰ χάλια, ἔρχονται ἀρχιηλίθιοί τινες, μιαιγκοὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα, τὰ φέροντα πρὸς τὴν ἐθνικὴν καταστροφήν, καὶ ἐπιδεικνύουν γλῶσσαν πηχιαίαν καὶ κόπτονται ὡς πατριῶται καὶ ρηγνύουν κραυγὰς κατὰ τοῦ ἐθνικοῦ κινδύνου, ὅστις δηθεν θὰ ἐνσκήψῃ, ἂν μεταφρασθῇ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσάν μας!

Ἀλλ' ἐν πρώτοις τίς σᾶς εἶπεν ὅτι ἡ νεοελληνικὴ μετάφρασις τοῦ Εὐαγγελίου θὰ φέρῃ τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα σεῖς πλάττετε διὰ πλημμελοῦς καὶ ἀνωμάλου ἐγκεφάλου; Μὴ ἡ μετάφρασις πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τοὺς ναούς μας; Ἁπλῶς ὡς ἐν μορφωτικὸν βιβλίον ἐπιζητεῖται καὶ αὐτή, βιβλίον, τοῦ ὁποίου ἡ χρῆσις θὰ εἶνε ἄσχετος ὅλως διόλου πρὸς τὴν ὑπόμοσιαν ἐκκλησιαστικὴν λατρείαν. Ποίαν λοιπὸν καινοτομίαν θὰ εἰσαγάγωμεν ἡμεῖς εἰς τὰς Ἐκκλησίας μας, ὥστε ἐξ αὐτῆς νὰ λάβουν ἀφορμὴν ὅσοι ἐν Μακεδονίᾳ π. χ. ὁμόδοξοι μέν, ἀλλόγλωσσοι δέ, εἰς τὸ νὰ ζητήσουν τὴν κατάργησιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐκ τῆς δημοσίας αὐτῶν λατρείας;

Ἀπ' ἐναντίας, ἡ ἐκ τῆς μεταφράσεως ἐπήρεια παρὰ τοῖς ἀλλογλώσσοις τούτοις θὰ εἶνε μᾶλλον εὔνους πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Διότι εὐκολώτερον θὰ τὴν ἀγαπήσουν, ὅταν ἰδοῦν ὅτι εἰς αὐτὴν θὰ ἔχουν ἄριστον βοήθημα πρὸς τὴν κατανόησιν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν ζωοποιῶν αὐτοῦ ἀληθειῶν. Εἰς τὸν ἀγῶνα μάλιστα τὸν σφοδρόν, τὸν ἐπίμονον, τὸν ἀδιάλλακτον, τὸν σατανικόν, ὅστις διεξάγεται κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους μας παρὰ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Κυβερνήσεων διαφόρων Κρατῶν, ἡ νεοελληνικὴ μετάφρασις τοῦ Εὐαγγελίου θὰ αὐξήσῃ τὰ ἠθικὰ κεφάλαια μας καὶ θὰ κρατύνῃ τὴν δύναμιν τῶν πνευματικῶν ὅπλων μας, ἐκ τούτου δὲ κέρδος μόνον καὶ ὄφελος ἔχομεν νὰ ἀρυσθῶμεν, διπλοῦν κέρδος καὶ ὄφελος, ἐκκλησιαστικὸν ἅμα καὶ ἐθνικόν.

Ἄλλα εἶνε τὰ μέτα, μωρόσοφοι ὑποκριταί, ἢ προληπτικοὶ καὶ στενοκέφαλοι ἐπικριταὶ καὶ πολέμιοι τῆς νεοελληνικῆς μεταφράσεως τοῦ Εὐαγγελίου, ἄλλα εἶνε τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων συσφίγγονται καὶ ἐπεκτείνονται οἱ ἐθνικοὶ δεσμοὶ καὶ προάγονται καὶ κατευοδοῦνται τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Ἐλᾶτε νὰ συνεργασθῶμεν ὅλοι μαζί, ἐν πατριωτισμῷ, ἐν εὐσεβείᾳ, ἐν νηφαλιότητι, ἐν συνέσει, ἐν ὁμοφροσύνῃ· ἐλᾶτε νὰ συνεργασθῶμεν εἰς τὸ ν' ἀναδείξωμεν τὴν ἔσω Ἑλλάδα καὶ τὴν ἔξω δύναμιν ἐπιβολῆς καὶ δύναμιν ζωῆς· ἐλᾶτε νὰ φτιάσωμεν ὅλοι μαζὶ διοίκησιν καὶ δικαιοσύνην, τὰ οἰκονομικά, τὰ δημοτικά, τὰ κοινοτικά, τὰ ἐκπαιδευτικά, καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν πράγματα· ἐλᾶτε νὰ μορφώσωμεν γεωργούς, ἐμπόρους, βιομηχάνους, ναύτας, ἱερεῖς, διδασκάλους, ἐμφορουμένους ἀπὸ πατριωτισμόν, ἐμπνεομένους ἀπὸ πίστιν· ἐλᾶτε νὰ ἀναδαικνύωμεν δημάρχους, βουλευτάς, ὑπουργούς, πρέσβεις, προξένους, ἐπισκόπους, ἀρχιμανδρίτας, γραμματεῖς τῆς ἱερᾶς Συνόδου, τοὺς κρατίστους εἰς ἦθος, τοὺς κρατίστους εἰς νοῦν· ἐλᾶτε, κύριοι, νὰ φτιάσωμεν ἕνα βασίλειον ἐδῶ, εὔτακτον, εὔρυθμον, τιμημένον, καὶ μίαν Ἐκκλησίαν νυμφὴν ἄμωμον καὶ ἄσπιλον Χριστοῦ, ὥστε νὰ εἴμεθα δύναμις πρὸς ἐνθουσιασμόν, καὶ δύναμις πρὸς παρηγορίαν, καὶ δύναμις πρὸς ἐλπίδα, καὶ δύναμις πρὸς ἐγκαρτέρησιν, καὶ δύναμις πρὸς θάρρος, καὶ δύναμις πρὸς ἀγάπην, καὶ δύναμις πρὸς ἀφομοίωσιν, καὶ δύναμις πρὸς ζωήν, καὶ τότε μὴ ἀμφιβάλλετε ὅτι τὸ ἔθνος μας θὰ πάῃ ἐμπρός.

Ἐφόσον ὅμως τίποτε, προκομμένοι μου, δὲν σκέπτεσθε ἀπὸ ὅλα αὐτά, εἰς δὲ τὰς μεγαλειότητας τῶν ἀτόμων σας θυσιάζετε τὴν ἐθνικὴν ζωήν, καὶ κρώζετε μόνον κατὰ ἀθῶον καὶ ὠφελίμου ἔργου, οἷον ἡ νεοελληνικὴ μετάφρασις τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ θορυβεῖτε, ὡς ἐξ αὐτοῦ νὰ ἐπίκειται ἡ ἐθνικὴ καταστροφή, τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν ὀφείλει νὰ σᾶς κατατάξῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν μεθυσμένων πατριωτῶν ἢ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἠλιθίων πατριωτῶν, ἢ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀγυρτῶν πατριωτῶν· καὶ διὰ νὰ μὴ ἀδικηθῆτε τυχόν, δηλώσατε οἱ ἴδιοι εἰς ποίαν ἐκ τῶν τριῶν εἶνε δικαιότερον νὰ καταγραφῆτε.

Εἰς τὴν ἑπομένην μου, κ. Γαλανέ, θὰ ἐξετάσω τὴν θέσιν τῆς μεταφράσεως ἀπέναντι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὑγιαίνετε. Πρόθυμος

Εἷς ἰατρός.

ΜΥΘΟΙ

[Τοὺς μύθους τούτους ἔπλαττον κυρίως ἵνα χρησιμεύσουν ὡς καταλληλοὶ τῶν διαλέξεων, τὰς ὁποίας ἔκαμνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πρὸ τοῦ Τμήματος τῆς «Ἀναπλάσεως» ἐν Πύργῳ. Παρετήρησα δ' ἔκτοτε τὸ ἑξῆς· ὅτι οἱ ἀκροαταί μου τὰς μὲν ἄλλας τοῦ λόγου μου ἐννοίας, καὶ τὰς μᾶλλον πρακτικὰς καὶ τὰς μᾶλλον ὡραίας ὑπ' ἐμοῦ νομιζομένας, εὐθὺς ἀπεραγόμενοι ἐλησμόνουν· τοὺς μύθους ὅμως ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐνεθυμοῦντο πάντες καὶ ἐπαναλάμβανον πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς ἐμέ. Αὕτη δὲ ἀκριβῶς ἡ παρατήρησις μ' ἐνθαρρύνει σήμερον νὰ τοὺς δώσω πρὸς δημοσίευσιν, ὁπωσοῦν ἐπεξειργασμένους, ἐλπίζων ὅτι δύνανται ἴσως καὶ νὰ ἀναγνωσθοῦν μετὰ τέρψεως καὶ τινος ὠφελείας, τοὐλάχιστον ἀπὸ τοὺς διαθέντας πολὺν χρόνον εἰς ἀναγνώσεις τοιούτου εἴδους].

1

ΤΟ ΣΦΥΡΙ ΚΑΙ ΤΑ ΑΙΘΑΡΙΑ

Ἡ ΗΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΓΙΑΣ

. . . . . .

Ὑπάρχουσι μετοξὺ ἡμῶν πολλοὶ κύριοι φρόνιμοι καὶ φιλοπάτριδες ἀληθινά· ὁ καθένας ἐξ αὐτῶν ἐννοεῖ τοῦ ἔθνους τὴν ἀτυχίαν καὶ ὁ καθένας σκέπτεται τὰ μέσα τῆς ἀνορθώσεώς του καὶ ἔχει μίαν γνώμην νὰ προτείνῃ. Καὶ αἱ γνῶμαι πολλῶν, τὰς ὁποίας ἀναπτύσσουν εἰς τὰς λέσχας καὶ τὰ καφενεῖα, εἶνε σύμφωνοι πρὸς ἀλλήλας.

Εἰς αὐτοὺς τοὺς κυρίους λέγετε· «Κύριοί μου, βλέπω ὅτι συμφωνοῦμεν οὐσιωδῶς ὅλοι εἰς τὰς γνώμας μας· ἐλᾶτε λοιπὸν νὰ ἑνώσωμεν ὅλοι τὰς φωνάς μας καὶ ἴσως ἡ κοινή μας φωνή, δυνατὴ ὅπως θὰ εἶνε, νὰ ἀκουσθῇ ἀπὸ τὸ ἔθνος καὶ νὰ προκύψῃ κἄτι καλόν· ἐλᾶτε νὰ ἑνώσωμεν τὰς χεῖράς μας, νὰ ἑνώσωμεν τὰ πνεύματά μας, καὶ ἀπὸ τὴν ἕνωσιν θὰ γεννηθῇ ἡ δύναμις καὶ ἀπὸ τὴν δύναμιν θὰ προκύψῃ ἀποτέλεσμα πρακτικὸν καὶ ὠφέλιμον.

Οἱ φρόνιμοι τότε καὶ φιλοπάτριδες κύριοι ἀκούουν καὶ ἔρχονται, καὶ μὲ αἰπίους οἰωνοὺς συμπήγνυται ἕνα σωματεῖον. Ἀλλὰ δὲν παρέργεται χρόνος πολὺς καὶ τὸ σωματεῖον διαλύεται καὶ ἐρωτᾶτε τὸν λόγον καὶ σᾶς ἀπαντᾷ ὁ καθένας χωριστά.

— Ἐγὼ εἶμαι σύμφωνος κατ' ἀρχήν, ἀλλὰ δὲν ἐγκρίνω τὸ δεῖνα μέσον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ, τὸ δεῖνα πρόσωπον δὲν μοῦ φαίνεται κατάλληλον, τὸ δεῖνα συμπέρασμα δὲν εἶνε συνεπές.

Καὶ ἀπέρχονται καὶ φωνασκοῦν ἀκάρπως καὶ πάλιν, φωνὰς βοώντων ἐν ἐρήμῳ, διὰ νὰ μὴ κάμουν μικρὰν ὑποχώρησιν, νὰ μὴ θυσιάσουν μικρὸν μέρος τῶν ἀξιώσεων ἢ καὶ τῶν σκέψεών των.

Διὰ τοὺς ἀσυμβιβάστους αὐτοὺς κυρίους θὰ σᾶς διηγηθῶ σήμερον ἕνα μῦθον.

Εὑρίσκοντο εἰς ἕνα ποτάμι, ὅπως συνήθως εἰς τὰ ποτάμια, πολλοὶ λίθοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι. Τὸ νερό, βλέπετε, εἰς παλαιοὺς χρόνους τοὺς εἶχεν ἀποκόψῃ ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ τοὺς εἶχε παρασύρῃ μὲ τὴν ὁρμήν του· καὶ οἱ μὲν μικροὶ λίθοι παρασυρόμενοι πάντοτε παρακάτω ἔφευγαν καὶ ἀντικαθίσταντο ἀπὸ ἄλλους, ἦσαν ὅμως καὶ μερικοὶ βαρεῖς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ῥιζώσῃ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπὶ ἔτη τώρα πολλὰ ἔμεναν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν· μεταξὺ τούτων τῶν μονίμων λίθων τὴν πρώτην θέσιν κατεῖχεν ἀνομφιβήτητως ἕνας στρογγυλὸς λευκὸς λίθος, εὑρισκόμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ῥεύματος περίπου· ἦτο βαρὺς καὶ στιλπνὸς καὶ λεῖος, καὶ ἦτο ὑπερήφανος ὄχι μόνον διὰ τὸ ἀνάστημα καὶ τὸ βάρος, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει τὴν δύναμίν του, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ διὰ τὴν καταγωγήν του· διότι ἡ παράδοσις ἔλεγεν ὅτι πατέρα εἶχε τὸν ἱερὸν Ὄλυμπον, ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ ὁποίου τὸν εἶχε πρὸ χρόνων ἁρπάσῃ μία φοβερὰ τοῦ ποταμοῦ καταιβατά.

Πάρεξ τοῦ σεβαστοῦ αὐτοῦ ἀρχηγοῦ, ὡσὰν σύμβουλοι ἢ ὑπουργοί, εἶχαν σταθῇ ἄλλοι μεγάλοι λίθοι· ἕνας πρασινωπὸς ὀφείτης, ὄχι μὲν πολὺ μεγάλος ἀλλὰ ὡραῖος καὶ φιλόρεσκος, ὁ ὁποῖος διαρκῶς σχεδὸν ἔνιπτε τὸ πρόσωπόν του καὶ ἐκαθρεπτίζετο εἰς τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ· ἕνας μαυρειδερὸς γρανίτης, διακρινόμενος διὰ τὴν ἀκαμψίαν αὐτοῦ καὶ τὴν σκληρότητα· ἕνας ἀμμόλιθος γεμάτος ἀπὸ ὀπὰς καὶ ἐξοχάς, ὁ ὁποῖος διετήρει μὲν τὰ ἴχνη τῆς χυδαίας καταγωγῆς του, ἀλλὰ ἂν διὰ τοῦτο ταπεινός, ἦτο καὶ ὁ δημοφιλέστερος ὅλων τῶν προεχόντων, καὶ οἱ μικροὶ χάλικες συχνὰ εὕρισκον προστασίαν εἰς τὰς ἀπείρους αὐτοῦ ὀπάς.

Κατὰ κακὴν τύχην τῶν ἀξιοτίμων αὐτῶν προσώπων, τὸ ποτάμι ἐκεῖνο ἔτρεχε πλησίον εἰς ἕνα χωριό, καὶ αἱ γυναῖκες τοῦ χωρίου ἤρχοντο σχεδὸν καθ' ἑκάστην νὰ καθαρίζωσιν ἐκεῖ τὰ ἄπλυτά των· μὲ λάσπην καὶ μὲ χαλίκια κατεσκεύαζον ὡσὰν κοφίνια, καὶ ἀφοῦ ἔρριγναν ἐκεῖ τὴν ἀλυσίθα, ἔπειτα ἔβγαναν τὰ ἀππρόρρουχα καθὼς καὶ τὰ σκαλτσόσκουτά των, τὰ ἔβαναν ἐπάνω εἰς τοὺς λίθους καὶ λαμβάνουσαι τοὺς κοπάνους τὰ ἐκτύπων μὲ ὅλην τὴν δύναμίν των.

Τότε, περιττὸν εἶνε νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι ὅλη ἡ βρῶμα καὶ ἡ ἀκαθαρσία, ὅλαις αἱ ρυπαραῖαι σαπουνάδες τῶν χωρικῶν ἐκείνων ἀππρορρούχων ἐχτύπων ταῖς μύταις τῶν καλῶν καὶ ὑπερηφάνων λίθων.

Καὶ ἤρχετο μὲν βραδύτερον τὸ εὐεργετικὸν νερὸν τοῦ ποταμοῦ νὰ καθαρίσῃ τὰ σεβαστὰ πρόσωπά των, καὶ πάλιν ὅμως οἱ χωρικοὶ ἐλέρωναν τὰ ἀσπρόρουχά των καὶ πάλιν αἱ ἀναιδεῖαι τῶν γυναῖκες ἤρχοντο νὰ ρυπάνουν καὶ νὰ ταπεινώσουν τοὺς καλούς μας λίθους. Τὸ πρᾶγμα κατήντησεν ἀνυπόφορον καὶ ὁ λευκὸς καὶ στρογγυλὸς ἀρχηγὸς ἠσθάνθη ἐπὶ τέλους, μίαν ἡμέραν ἐξεγειρόμενα ἐντός του ὅλα τὰ ἀγέρωχα ἔνστικτα τῆς δυνάμεως καὶ τῆς καταγωγῆς του. Καὶ τότε φυλάξας τὴν μεσημβρίαν, ὅταν ἡσυχία καὶ ἐρημία ἐπεκράτει, ἐλάλησε πρὸς τοὺς συντρόφους τοῦ ὡς ἑξῆς.

— Ἀδελφοί, εἶπεν, εἰς ποῖον σημεῖον ἐφθάσαμεν λοιπόν; ἐχάθη πλέον ἡ φιλότιμία ἀπὸ ἡμᾶς; οὔτε ἡ σεβαστὴ τῶν προσώπων μας λευκότης (ὁ στρογγυλὸς λίθος λαλῶν περὶ τῶν ἄλλων εἶχεν ὑπ' ὄψιν κυρίως τὸν ἑαυτόν του) οὔτε ἡ μεγάλη καὶ εὐγενής μας καταγωγὴ εἶνε πλέον ἱκαναὶ νὰ ἐξεγείρουν τὴν συνείδησίν μας; οἱ πρόγονοί μας — σκεφθῆτε το καλὰ — ἀπὸ τὰ ὕψη τῶν βουνῶν των μὲ τόσην περιφρόνησιν βλέπουν ὑπὸ τὰς πόδας των τὰ ἕρποντα αὐτὰ ὄντα τῆς γῆς, καὶ πρὸ πάντων τὰ μοχθηρὰ ταῦτα ὀλιγόβια, τοὺς καλουμένους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐκλάσθησαν, ὡς φαίνεται, πρὸς βλάβην καὶ ὄνειδος τῆς φύσεως, καὶ οἱ ὁποῖοι τὰ πάντα μολύνουν καὶ τὰ πάντα ἀνατρέπουν, μὴ σκεπτόμενοι οἱ

ἄθλιοι ἐν τῇ μανιώδεστάτῃ τῶν ὅτι εἶνε καίγεται τῆς στιγμῆς, καὶ ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ γίνωμεν ψυχροὶ καὶ ἀκίνητοι ὡς ἡμεῖς, καὶ αὐτοὶ μὲν θὰ ἀφανισθῶσιν ἀπὸ τὴν πλάσιν, ἡμεῖς δὲ θὰ κάθίσωμεν ἐπὶ τοῦ στήθους των ἀθάνατοι καὶ ὑπερήφανοι εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ ὅμως ἡμεῖς ἰδοὺ τώρα τόσα ἔτη πασχόμεθα, κτυπούμεθα, περιφρονούμεθα ἀπὸ αὐτούς· καὶ χωρὶς ἐντροπήν, χωρὶς ὑπερηφάνειαν ἀνεχόμεθα πάντα ταῦτα· ἀδελφοί μου, ἔλθετε εἰς συναίσθησιν, καὶ ὃς σκεφθῶμεν πῶς θὰ παύσῃ πλέον ἡ κατάστασις αὕτη καὶ δὲν θὰ εἴμεθα εἰς ἀεὶ ἔντροπὴ τῶν προγόνων μας καὶ περίγελοι τῶν ἀπίστων μας.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἤγγιξαν ἐγὼ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἄλλων λίθων, καὶ συνεπαράχθησαν ὅλοι καὶ ἤρχισαν νὰ σκέπτωνται περὶ τῶν μέσων τῆς διορθώσεώς των· μόνος δὲ ὁ φαιὸς ἀμμόλιθος, ὡσὰν ἀδύνατος καὶ ταπεινὸς ὅπου ἦτο, ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ.

— Τί νὰ κάμωμεν λοιπόν! αὐτὸς ὡς φαίνεται εἶνε ὁ προρισμός μας.

Ἀλλ' ὁ μέγας λίθος τὸν ἀπεστόμωσεν εὐθύς.

— Ἀπατᾶσαι, τοῦ εἶπεν, ἀγαπητέ μου· ἡ θεωρία τοῦ πεπεπωμένου κατέπεσεν ἤδη ἀπὸ πολλοῦ καὶ μένει μόνον εἰς τὰ ἀδρανῆ καὶ ἀδύνατα ἐκεῖνα ὄντα. τὰ ὁποῖα οὐδεμίαν ἀντίδρασιν ἀντιτάσσουν εἰς τὸ περιβάλλον καὶ τὴν δύναμιν τῶν πραγμάτων· τὴν σήμερον ὁ κάθε φρόνιμος λίθος εἰξεύρει ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ κύριος καὶ δημιουργὸς τῆς τύχης του· τὸ δὲ ἐμμένειν εἰς τὴν ἀθλιότητα εἶνε φανερὰ ἠθελημένη.

Οἱ λοιποὶ κατένευσαν συμφωνοῦντες μὲ τὴν γνώμην τοῦ ἀρχηγοῦ, καὶ τότε ὁ σκληρὸς γρανίτης λαβὼν τὸν λόγον ὡμίλησεν οὕτω.

— Ἐγώ, κύριοι, εἶπε, πρὸ πολλοῦ τώρα καιροῦ ἔγω συλλόβη τὰς σκέψεις, ὅταν ὁ σεβαστὸς ἀρχηγὸς καὶ φίλος μου ὑπέβαλε σήμερον εἰς ἡμᾶς· ἡ δὲ καρδία μου δὲν εἶνε ἐξ ἐκείνων—τὸ γνωρίζετε—αἱ ὁποῖαι εὐκόλως ἀνέχονται τὴν ταπείνωσιν καὶ ταχέως συγχωροῦν τὰς ὕβρεις· ὁ γρανίτης θραύεται ἀλλὰ δὲν ὑπενδίδει· (καὶ τοῦτο λέγων ἔρριψε βλέμμα ὑπέροχον εἴκτου πρὸς τὸν ἀμμόλιθον).

Πρὸ πολλοῦ λοιπὸν ἔχω καταρτίσῃ τὸ σχέδιον τῆς ἐκδικήσεώς μου, ἀλλὰ τὸ σχέδιον τοῦτο νομίζω περιττὸν καὶ νὰ σᾶς ἀνακοινώσω, διότι εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ὁ ὑπερήφανος καὶ ἀξιοπρεπὴς λίθος δὲν πρέπει νὰ εἶνε διαχυτικός· μόνος μου σκέπτομαι, μόνος αἰσθάνομαι, μόνος ἐπιχειρῶ καὶ μόνος ἐκτελῶ τὰ σχέδιά μου· αὐτὴ εἶνε ἡ φιλοσοφία μου, αὐτὸ ἀπαιτεῖ ὁ ἀληθὴς ἀτομισμός.

Εἶπε, καὶ ἐστάθη ὀλίγον περιμένων ἐπιδοκιμασίας, διότι, δυστυχῶς διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ ἀτόμου, καὶ οἱ πρεσβεύοντες τὰς ἀρχὰς τοῦ γρανίτου αἰσθάνονται ἐνίοτε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιδοκιμασίας· καὶ μολονότι στρέφουσι πάντοτε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑψηλά, ἐνίοτε διὰ τοῦ κενοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ κατασκοπεύουν καὶ τοὺς περὶξ ἂν παρετήρησαν τὴν ὑψηλοφροσύνην των καὶ ἂν ἔδειξαν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀδιαφορίαν των.

Καὶ τὸ πλῆθος ὅμως τῶν χαλίκων καὶ τῶν ἀσήμων μικρῶν λίθων ἐπεθορύβησεν, ἐπωφεληθὲν κινήσεώς τινος τοῦ νεροῦ, καὶ ἔδειξε τὴν στάσιν του πρὸ τῶν ἀγερώχων ἐκείνων λόγων· ἐξυδερκὴς μάλιστα ψυχολόγος θὰ ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ εἰς τὴν στάσιν ἐκείνην καὶ μικρὰν δόσιν περιφρονήσεως πρὸς τὸν ὁμοφιλῆ μὲν ἀλλὰ ταπεινὸν ἀμμόλιθον· διότι αὐτὸ τὸ ἐλάχιστον ἔχουν οἱ πολλοὶ τῶν λίθων, νὰ ἐκτιμῶνται μόνον τοὺς ἀλαζόνας.

Ἀλλὰ τότε ἔλαβε τὸν λόγον ὁ στρογγυλὸς ἀρχηγὸς καὶ μὲ λεπτὸν μὲ δίκαια εἰρωνείας καὶ μὲ ὕφος φιλόφρονος συγκαταβάσεως, τὸ ὁποῖον δίδει ἡ ἀληθὴς ὑπεροχή, — Ἀδελφέ, εἶπε, πρὸς τὸν γρανίτην, ἐγνώριζον πάντοτε καὶ ἐξετίμων τὴν ὑψηλοφροσύνην σου· καὶ αἱ νέαι δὲ αὗται ἀρχαὶ τοῦ ἀτομισμοῦ μοῦ φαίνονται ἄξιαι ἑνὸς λίθου εὐγενοῦς· μὴ λησμονεῖς ὅμως, σὲ παρακαλῶ, ὅτι ὅλοι ἐδῶ εἴμεθα ἀδελφοί· ὅτι ἀποτελοῦμεν μίαν κοινότητα συνδεδεμένην διὰ κοινῶν συμφερόντων, τὰ ὁποῖα ἐν συνόλῳ εἶνε ἀνώτερα τῶν ἀντιθέσεων ποὺ μᾶς χωρίζουν· τέλος, ἂν ἡ δύναμίς σου εἶνε αὐτάρκης καὶ δὲν ἔχῃς κανενὸς τὴν ἀνάγκην οὔτε ἵνα ἀποφασίσῃς, οὔτε ἵνα ἐκτελέσῃς τὴν ἀπόφασίν σου, ἐνθυμοῦ ὅτι ὅλοι δὲν εἴμεθα ἐπίσης ἰσχυροὶ καὶ ὅτι ἄλλος ἴσως περιμένει νὰ φωτισθῇ ἀπὸ τὴν γνώμην σου καὶ νὰ ἐνισχυθῇ ἀπὸ τὴν ἀπόφασίν σου. Κοινώνησε λοιπὸν καὶ πρὸς ἡμᾶς τὰ σχέδιά σου καὶ θὰ σοῦ εἴμεθα εὐγνώμονες διὰ τοῦτο.

Οἱ διαλλακτικοὶ οὗτοι λόγοι κολακεύσαντες τὴν ἀλαζονείαν τοῦ γρανίτου ἔπεισαν αὐτὸν νὰ ὁμιλήσῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀντ. Τραυλαντώνης.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΜΕΤΑ ΣΥΝΤΟΜΟΥ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

(Ματθ. ΙΔ'. 14—22).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βαπτιστοῦ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μὲ πλοῖον καὶ κατέφυγεν εἰς ἔρημον τόπον, πλησίον τῆς Βηθσαϊδᾶ, εἰς τὴν Γουλανῖτιδα χώραν, ὅπου ἐξουσίαζε Φίλιππος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἡρώδου. Εἰς τὴν ἐρημίαν δ' ἐκείνην ἦτο ὄρος, ὅπου ἀπεσύρθη μαζὶ μὲ τοὺς μαθητάς του. Καὶ ἔφυγε μέν, δὲν διέφυγεν ὅμως· ὄχι τὸν Ἡρώδην, ἀλλὰ τοὺς ὄχλους. Τὸν εἶδαν μερικοί, ὅταν ἐπεβιβάζετο εἰς τὸ πλοῖον, καὶ παρηκολούθησαν τὴν διεύθυνσίν του. Καὶ ἤρχισαν κατόπιν ζέουσαι, ἐπίμονοι, πολυθόρυβοι ἐρωτήσεις· ποῦ εἶνε ὁ Ἰησοῦς; —Κάπου πολὺ τὰ ἐκεῖ· —ἐκεῖ λοιπόν, εἰς ζητήσαμέ του.—Καὶ οὕτω τὰ ρεύματα τῶν ὄχλων ἐστράφησαν πρὸς τὸν τόπον τὸν ἔρημον. Ἀπὸ πόλεις διαφόρους ὅμιλοι πολυπληθεῖς ἀνδρῶν, γυναικῶν, παιδίων, ἐδιηυθύνοντο διὰ ξηρᾶς πρὸς αὐτόν.

Ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ ἐρημικοῦ καταφυγίου του εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὴν αὔξουσαν ἐκείνην συροφήν, καὶ ἀφῆκε τὴν ἡσυχίαν του καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ὄχλον. Ἀπὸ αἱ παρακινηθεὶς ; Ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν. Ἦσαν ἄρρωστοι ἐκεῖ, οἵτινες ἐκινήθησαν διὰ τόσης ἀποστάσεως, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ εὕρισκον θεραπείαν. Ἦσαν καὶ τόσοι οἰκεῖοι καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι των, οἵτινες μὲ αὐτοὺς συνεπόνουν καὶ συνέπασχον. Καὶ οἱ διάνοιαι ὅλων τούτων, καὶ τόσων ἄλλων ἀκόμη, οἵτινες πεθοῦντές τον συνηκολούθησαν, καὶ αἱ καρδίαι των καὶ αἱ ψυχαὶ των ὁλόκληροι πρὸς αὐτὸν ἦσαν, καὶ τὴν ἐυφήμησιν καὶ τὴν κακοῦσίαν του διακαῶς ἐπεθύμουν καὶ ἐνθέρμως κύγκοντο. Ποῦ εἶνε ὁ Ἰησοῦς ; εἰ ὀφθαλμοὶ των ἐπλανῶντο ἀνὰ τὸν τόπον τὸν ἔρημον, ἐρευνητικοί, ἀνήσυχοι, φλογεροί. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶδε καὶ τοὺς εὐσπλαγχνίσθη, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ ὁσεινὸν καταφύγιόν του ἦλθε πρὸς αὐτούς, καὶ τὸν ὑπεδέχθησαν οὗτοι ἐν χαρᾷ, ἐν ἀλαλαγμῷ, ἐν εὐγνωμοσύνῃ, ἐν ποσοδοκίᾳ, καὶ ἐκεῖνος ἐθεράπευσαν ὅλους τοὺς ἀρρώστους, τοὺς ὁποίους τῷ ἔφεραν.

Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. λέγοντες· ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος. καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους. ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα· ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν. δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰμὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας· ὁ δὲ εἶπε· φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε.

Καὶ ἀφοῦ ὅλοι οἱ ἄρρωστοι ἐθεραπεύθησαν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν, τὸ συνηγμένον πλῆθος ἐξηκολούθει νὰ μένῃ· νὰ μένῃ διὰ νὰ τὸν βλέπῃ, νὰ μένῃ διὰ νὰ τὸν ἀκούῃ. Ἀλλ' ἡ ὥρα εἶχε προχωρήσῃ· ὁ ἥλιος ἐκλησίαζεν εἰς τὴν δύσιν. Καὶ αἱ εὑρισκόμεναι ἐκεῖ χιλιάδες ἦσαν ἀπὸ τὸ πρωὶ νηστικαί· τί ἔμελλον νὰ γείνουν ; Οἱ μαθηταὶ τοὺς ἐλυπήθησαν καὶ ἠθέλησαν νὰ προνοήσουν δι' αὐτούς· δι' αὐτὸ εἶπαν εἰς τὸν Ἰησοῦν· τί τοὺς ἀφίνεις νὰ κάθηνται ; Ἔρημος εἶνε ὁ τόπος, περασμένη ἡ ὥρα, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ἀνάγκην νὰ φάγουν· μὲ τὴν παρουσίαν σου λησμονοῦν τὴν κεῖνέν των· ἀλλὰ θὰ ἐπέλθῃ ἡ νύξ καὶ θὰ ζητοῦν φαγητόν· ποῦ νὰ εὕρουν εἰς αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἐρημίαν ; ἀπόλυτέ τους λοιπόν· εἰπὲ εἰς αὐτοὺς νὰ φύγουν, διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὰ πλησίον χωρία καὶ ἀγοράσουν φαγητὰ διὰ τὸν ἑαυτόν των.

Τάχα δὲν ἐπρονόει ὁ Ἰησοῦς καὶ δὲν ἤξευρεν ὅτι τροφὴ δὲν εἶχεν ὁ ὄχλος ; Ἀλλ' οἱ μαθηταὶ ἐνόμιζον ὅτι τὸ ἐλησμόνησεν ἀπορροφηθεὶς ὁλόκληρος ἀπὸ τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ ὑπερκόσμια. Τί δὲ ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς ; δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἀπέλθουν ἀπ' ἐδῶ, διὰ νὰ εὕρουν τροφήν· δότε εἰς αὐτοὺς σεῖς νὰ φάγουν. Νὰ δώσουν αὐτοί ; οἱ μαθηταί ; Ἐκύταξαν μὲ ἔκπληξιν τὸν διδάσκαλόν των. Νὰ δώσουν ἀπὸ ποῦ ; Ἄνω τῶν πέντε χιλιάδων πληθυσμὸς εἶνε συνηγμένος. Τί λοιπὸν νὰ δώσουν ; ὅλα τὰ τρόφιμα τὰ ὁποῖα μαζί των ἔχουν, εἶνε πέντε ψωμία καὶ δύο ὀψάρια. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς παραγγέλει νὰ τοῦ τὰ φέρουν. Τὰ ἔφεραν. Νὰ τὰ κάμῃ τί ; Οἱ μαθηταὶ ἀλληλοκυτάζονται καὶ ἀποροῦν. Δύο ψωμία, καὶ πέντε ὀψάρια. Καὶ πόσοι ἄνθρωποι ; ἀριθμοῦνται ἑπτακόσιοι εἰς τοὺς πόδας των καὶ πενταπλασίοι κατ' ἀριθμόν. Ἄνω τῶν πέντε χιλιάδων ἐξάπαντες. Καὶ ἡ ἀπορία ἐπαυξάνει. Μὲ τί θὰ τὰ κάμῃ, τὰ πέντε ψωμία ; μὲ τί θὰ τὰ κάμῃ τὰ δύο ὀψάρια ; Κυτάζουν αὐτὰ· κυτάζουν τὸν τόπον τὰ πλήθη· κυτάζουν καὶ τὸν διδάσκαλόν των· σιωπὴν δὲ ἀπὸ εὐλάβειαν καὶ σέβας· καὶ περιμένουν· περιμένουν μὲ ἀπορίαν κορυφωμένην, μὲ περιέργειαν κυρίαρχουσαν. Τί θὰ κάμῃ ὁ διδάσκαλος ;

Καὶ καλέσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοῦς χόρτους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν. εὐλόγησε· καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους. οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. Καὶ ἔφαγον πάντες. καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων. δώδεκα κοφίνους πλήρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι. χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

Ὁ Ἰησοῦς διέταξε τὸ πλῆθη νὰ καθίσουν κάτω εἰς τὰ χόρτα. Ἔπειτα ἔθεσεν ἐμπρός του τὸ πέντε ψωμία καὶ τὰ δύο ὀψάρια, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπεκαλέσθη τὸν Πατέρα του. καὶ εὐλόγησε τὰ ὀλίγα τρόφιμα. ἔκλασε δὲ ἕκαστε τεμάχια καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς, οἱ δὲ μαθηταὶ ἔδιδον εἰς τοὺς ὄχλους. Καὶ ἔκοπτεν ἐκεῖνος συχνάκις, ἀκαταπαύστως, καὶ ἐλάμβανον οἱ μαθηταὶ καὶ ἔδιδον εἰς τὰ πλήθη, καὶ ἔφαγον ὅλοι, ὅλοι ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου, ὄχι δὲ μόνον ἔφαγαν, ἀλλὰ καὶ ἐχόρτασαν. Καὶ ἦσαν πόσοι ; ἕως πέντε χιλιάδες· μόνον οἱ ἄνδρες· χωριστὰ δὲ οἱ γυναῖκες· καὶ χωριστὰ τὰ παιδία.

Τί ἔγεινεν ἐδῶ ; Θαῦμα. Θαῦμα τὸ ὁποῖον ἐξιστοροῦσι καὶ ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Ἰωάννης. οἵτινες ἦταν ἐκεῖ παρόντες καὶ τὸ εἶδον μὲ τοὺς ἰδίους των ὀφθαλμούς. Μερικοὶ τὸ ἀγνόησαν, καὶ εἰς τὴν σημερινὴν ἀθλιότητα τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως ὄχι ὀλίγοι μειδιῶσιν, ὅταν τὸ ἀκούσουν. Ἀπιστία ἄξια οἰκτιρμοῦ. Ὁ πολλαπλασιασμὸς ὕλης, ἡ ὁποία ὑπάρχει, εἶνε γεγονὸς θαυμαστότερον ἀπὸ τὴν δημιουργίαν ὕλης ἐκ τοῦ μηδενός ; ὅστις λοιπὸν τὸ ἀνώτερον ἔκαμε, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ κάμῃ καὶ τὸ κατώτερον ; ἐκεῖνος, ὅστις ἐδημιούργησε τὸν σῖτον, καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν κόκκον τοῦ σίτου τὴν ἰδιότητα σπείρεσθαι εἰς τὴν γῆν νὰ παράγῃ περισσοτέρους κόκκους· ἐκεῖνος, ὅστις ἐδημιούργησε τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων καὶ τὰ ἐπροίκισε μὲ τὴν ἱκανότητα νὰ πολλαπλασιάζωνται, πῶς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελέσῃ τὸ μικρότερον, ὄχι δηλαδὴ νὰ δημιουργήσῃ ἄρτους καὶ ἰχθύς, ἀλλὰ νὰ ἐπενεργήσῃ εἰς ὑπάρχοντα ψωμία καὶ ὑπάρχοντα ὀψάρια καὶ ἁπλῶς νὰ τὰ πολλαπλασιάσῃ ; Ἡ ἀπιστία εἰς τὸ θαῦμα δὲν ἀποδεικνύει νοῦ νηφαλιότητα καὶ γνῶσιν καὶ σοφίαν καὶ ἐπιστήμην, ἀλλ' εἶνε ἐνδείξεις ὑψίστης ἐπιπολαιότητος, μωρίας καὶ παραφροσύνης.

Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

Τὸ θαῦμα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἄρτων καὶ τῶν ἰχθύων ἐκτύφωσε τὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ ἐνθουσιασμὸν τῶν ὄχλων, καθὼς δὲ διηγεῖται ὁ Ἰωάννης (Στ' 15), τὰ εἰς τὴν ἔρημον ἠθροισμένα πλήθη ἐσκόπευον νὰ ἁρπάσουν τὸν Ἰησοῦν

καὶ θέλοντα μὴ θέλοντα νὰ τὸν ἀνακηρύξουν βασιλέα. Διότι ἐν αὐτῷ διέβλεπον τὸν Μεσσίαν, τὸν ὡρισμένον νὰ ἀνιδρύσῃ τὸν θρόνον τοῦ Δαβίδ, τοὺς ἔθελγε δὲ καὶ τοὺς ἐξέκινε καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ὁ βασιλεὺς των οὗτος τοιοῦτος ἦτο, ὥστε νὰ τοὺς χορταίνῃ ἀκόπως καὶ εὐχερῶς. Καὶ οἱ μαθηταί, οἱ ὁπαῖοι εἶχον τὰς ἀδυναμίας των καὶ τὰς προσωπικὰς φιλοδοξίας των, συνεμερίζοντο τὴν ὁρμὴν αὐτὴν τοῦ ὄχλου καὶ ἐθεώρουν κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀνακηρυχθῇ ὁ διδάσκαλός των εἰς βασιλέα τοῦ Ἰσραήλ. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς, ὅστις δὲν ἐκεντρίζετο ἀπὸ κοσμικὰς φιλοδοξίας, ἀλλ' ὑπήκουεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Πατρός του καὶ εἶχε κατέναντί του ὡς ἐπίγειον τέλος του ὄχι θρόνον βασιλικόν, ἀλλὰ σταυρόν, ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς νὰ ἐπιβιβασθοῦν αὐτοὶ εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ κατευθυνθοῦν εἰς τὸ ἀντικρὺ μέρος, τὸ δυτικὸν δηλοδὴ μέρος τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, ὅπου νὰ τὸν περιμείνουν νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτός, ἀφοῦ θὰ ἀπέστελλε τοὺς ὄχλους ὀπίσω εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία των.

Ἡμεῖς δὲ ἂς διδοχθῶμεν ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνωτέρω. Τὸ νὰ ἡσυχάζωμεν καὶ νὰ ἀναπτυώμεθα δὲν εἶνε ὁ προορισμὸς καὶ ἡ ἀποστολή μας. Ὅταν ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ δυστυχία μᾶς καλῇ καὶ μᾶς ζητῇ, ἡ εὐσπλαγχνία ἀπαιτεῖ νὰ ἀφήνωμεν τὰ ἡσυχαστήριά μας καὶ νὰ θυσιάζωμεν τὰς προσωπικάς μας ἀρεσκείας πρὸ τοῦ καθήκοντος νὰ παρηγορήσωμεν καὶ νὰ βοηθήσωμεν τοὺς πάσχοντας. Καὶ ὅ,τι εἶνε τὸ καθῆκον, αὐτὸ πρέπει νὰ γείνῃ εἰς ἡμᾶς καὶ τὸ ἀρέσκον. Καὶ ὅταν εὑρεθῶμεν ἀπέναντι ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν τὰ πρὸς συντήρησίν των, συμπαθεῖς πρὸς τὴν στέρησίν των, ἂς ἀνακουφίζωμεν καὶ ἂς ἐλεῶμεν αὐτούς· τίποτε δὲν εἶνε ἀπανθρωπότερον ἀπὸ τὸ νὰ ὑπάρχουν στόματα πεινῶντα, ζητοῦντα καὶ μὴ εὑρίσκοντα χορτασμόν, τὴν δὲ βάρβαρον καὶ αἰσχρὸν αὐτὴν κοινωνικὴν κατάστασιν ὅσοι ἀληθινοὶ χριστιανοὶ ὀφείλουν νὰ μὴ τὴν ἀνέχωνται. Ἐὰν δὲν δυνάμεθα νὰ χορταίνωμεν ὅλους τοὺς πεινῶντας, ἀλλ' ἂς δίδωμεν ἄρτον εἰς ὅσους ἕκαστος δύναται, ἂς συνεργαζώμεθα δὲ ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὅπως διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης δημιουργηθῇ κατάστασις ἀδελφική, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ καθεὶς, πλὴν τῶν ἀργῶν, νὰ ἔχῃ ὅ,τι τοῦ χρειάζεται διὰ νὰ ζήσῃ.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΟΣ

(Κορινθ. κεφ. Α').

Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοὶ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, μένων ἐν Ἐφέσῳ, ἔμαθεν ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τῆς Κορινθίας Χλόης, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ἔσχιζον καὶ διῃροῦν φιλονεικίαι τὴν ἐν Κορίνθῳ Ἐκκλησίαν. Γράφων λοιπὸν πρὸς τοὺς χριστιανοὺς αὐτῆς, παρακαλεῖ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ παύσουν αἱ ἔριδες καὶ αἱ διαιρέσεις καὶ αἱ ἀντιλογίαι. Ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ φέρῃ ἑνότητα καὶ ἀγάπην καὶ νὰ ἄρῃ τὰς διχογνωμίας καὶ τὰ σχίσματα. Πρὸς τὸ θέλημά του λοιπὸν τοῦτο ἂς συμμορφωθῶσι καὶ οἱ ἐν Κορίνθῳ ἀδελφοί. Ὄχι μόνον ἀδικίαι καὶ ἀνομίαι δὲν πρέπει νὰ τοὺς χωρίζουν, ἀλλ' οὐδὲ φρονήματα καὶ λόγοι. Ὀφείλουν χώριν τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ ἑνότητος νὰ ἔχουν εἰς ὅλα τὸ αὐτὸ φρόνημα καὶ τὴν αὐτὴν γνώμην, καὶ νὰ εἶνε σύμφωνοι εἰς τὰς κρίσεις αὐτῶν καὶ τοὺς λόγους, ἀποφεύγοντες πᾶσαν διαίρεσιν καὶ πᾶσαν φιλονεικίαν.

Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ.

Ὁ Παῦλος διεξηγεῖ πρὸς τοὺς ἐν Κορίνθῳ ἀδελφούς τί τὸν ἐπληροφόρησαν οἱ υἱοὶ τῆς Χλόης διὰ τὰς μεταξὺ τῶν διαιρέσεων καὶ φιλονεικίας. Τοῦτο, λέγει, ἐπληροφορήθην, ὅτι ἄλλοι ἀπὸ σάς, καίτοι πιστεύουν εἰς Χριστόν, ἐν τούτοις λέγουν ὅτι εἶνε τοῦ Παύλου, ὅτι δηλαδὴ θεωροῦν ἀρχηγόν των τὸν Παῦλον· ἄλλοι ὅτι εἶνε τοῦ Ἀπολλώ, ὅστις ἐδίδαξεν ἐπίσης ἐν Κορίνθῳ, καὶ ὅτι αὐτὸν θεωροῦν οὗτοι ἀρχηγόν των· ἄλλοι καυχᾶσθε ὅτι ἀνήκετε εἰς τὸν Κηφᾶν, ἤτοι τὸν Πέτρον· καὶ ἄλλοι ὅτι εἶσθε τοῦ Χριστοῦ. Κατὰ ταῦτα οἱ Κορίνθιοι χριστιανοὶ ἦταν διῃρημένοι εἰς θρησκευτικὰ κόμματα προσωπικά, ἐλογομάχουν ποίος ἐκ τῶν θεωρουμένων ἀρχηγῶν των ἦτο ἀνώτερος, ἂν ὁ Παῦλος, ἢ ὁ Ἀπολλώς, ἢ ὁ Πέτρος, ὁμοῦ δέ τις μόνον, ἀφίνουσα κατὰ μέρος τὰ πρόσωπα τῶν ἀνθρώπων, ἔλεγεν ὅτι ἀνήκει ὄχι εἰς τὰ ὄργανα τῆς σωτηρίας, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας, τὸν Χριστόν.

Μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε;

Αἱ φιλονεικίαι, λέγει, αὗται καὶ αἱ διαιρέσεις εἶνε ἄτοποι καὶ παράλογοι. Οὔτε θέλω ἐγώ, οὐδ' ἐπιτρέπω νὰ λέγουν ὅσοι μὲ ἀγαποῦν καὶ μὲ προτιμοῦν, ὅτι ἰδικοί μου εἶνε καὶ ἐμὲ ἀναγνωρίζουν ἀρχηγόν. Τίνος εἶνε ὅλοι οἱ χριστιανοί; Τοῦ Χριστοῦ. Μὴ δὲ ὁ Χριστὸς διαιρεῖται καὶ καταμερίζεται, διὰ νὰ διαιρῶνται εἰς κόμματα καὶ μερίδας ὅσοι πιστεύουν εἰς αὐτόν; Ὁ Χριστὸς εἶνε εἷς· ἓν λοιπὸν σῶμα συμπαγές, σύμφωνον, ἀδιάσπαστον, ἁρμονικόν, πρέπει ν' ἀποτελοῦν καὶ οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες Κορίνθιοι, καὶ ὅλοι εἰς αὐτόν, καὶ μόνον εἰς αὐτόν, πρέπει νὰ λέγουν ὅτι ἀνήκουν. Διότι, τί θὰ εἰπῇ, εἶμαι τοῦ Παύλου; Μήπως ὁ Παῦλος εἶνε ὅστις ἐσταυρώθη διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων; Μήπως οἱ λέγοντες ὅτι τοῦ Παύλου εἶνε, μήπως εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παύλου ἐβαπτίσθησαν καὶ ἐνεδύθησαν τὸν νέον ἄνθρωπον ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ; Εἷς εἶνε ὁ Σωτήρ, ὁ Χριστός, καὶ εἰς τούτου τὸ ὄνομα ὅλοι βαπτίζονται οἱ ὀπαδοί του. Καὶ ὁ Παῦλος αὐτὸς διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐσώθη, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἐβαπτίσθη, καὶ τοῦ Χριστοῦ ὑπηρέτης εἶνε. Στρατιώτης Χριστοῦ λοιπόν, καμμίαν ἀρχηγίαν δὲν ἀντιποιεῖται. Ἡ Ἐκκλησία, τὴν ὁποίαν ἵδρυσεν ἐν Κορίνθῳ, δὲν ἱδρύθη, ὡς Ἐκκλησία τοῦ Παύλου, ἢ τοῦ Ἀπολλώ, ἢ τοῦ Πέτρου, ἀλλὰ μόνον ὡς Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Κανεὶς λοιπὸν χριστιανὸς δὲν εἶνε τοῦ Παύλου, κανεὶς τοῦ Ἀπολλώ, κανεὶς τοῦ Πέτρου, ἀλλὰ ὅλοι τοῦ Χριστοῦ, καὶ μόνον αὐτοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰμὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον, ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα· ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον. Λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.

Εὐχαριστῶ, λέγει, τὸν Θεόν, διότι κανένα ἀπὸ σᾶς δὲν ἐβάπτισα, παρὰ μόνον τὸν Κρίσπον καὶ τὸν Γάϊον, εἰς αὐτοὺς δὲ πρέπει νὰ προσθέσω καὶ τὸν οἶκον τοῦ Στεφανᾶ. Κανένα ἄλλον δὲν ἠξεύρω νὰ ἐβάπτισα. — Εὐχαριστεῖ δὲ ὁ Παῦλος τὸν Θεόν, διότι βαπτίσας πολὺ ὀλιγοστοὺς δὲν ἔδωκεν ἀφορμὰς εἰς τὸ νὰ πιστευθῇ ἔστω καὶ ἐκ πλάνης ὅτι ἐβάπτισεν εἰς τὸ ἰδικόν του ὄνομα, ἑπομένως εἶνε ἀνευθυνος ὅλως ἀπὸ τὰς ὑπαρχούσας διαιρέσεις καὶ φιλονεικίας, καὶ μόνοι των μεριζονται, μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους προσωπολήπτας, τὸ κρῖμα ἐκείνοι, οἵτινες λέγουν ὅτι εἶνε ἰδικοί του ἢ των ἄλλων.

Οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Παῦλος τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσιν του εἶχε κατ' ἀποστολὴν ἐκ μέρους αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ. Ὁδηγίαν δὲ καὶ ἐντολὴν εἶχεν ὄχι νὰ καταγίνηται εἰς τελετὰς βαπτισεων, τὰς ὁποίας καὶ ἄλλοι εὐκόλως ἠδύναντο νὰ ἐνεργῶσιν, ἀλλὰ νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον, διαϊδῶν τὰς ἀληθείας του, πειθων περὶ αὐτῶν, στηρίζων εἰς αὐτάς. Εἰς τὸ κήρυγμα δὲ τοῦτο ποτὲ δὲν ἐπεζήτησε νὰ ἐπιδείξῃ τὸ ἀτομόν του καὶ νὰ φανῇ ὅτι κατέχει σοφίαν ἰδικήν του καὶ πολυμάθειαν καὶ δύναμιν ρητορικήν· ἡ σοφία του ὅλη καὶ ἡ γνῶσίς του καὶ ἡ διδασκαλία του καὶ ἡ δύναμίς του ἀπέρρεον ἀπὸ τὸν Σταυρὸν καὶ τὰ διδάγματα αὐτοῦ. Τὸ ἐγώ του τὸ εἶχεν ἐξοφανίσῃ καθ' ὁλοκληρίαν, καὶ ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστου ἦτο ἡ ὅλη ψυχὴ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς δράσεώς του. Ἂν λοιπὸν εἵλκυσε ψυχὰς εἰς τὴν πίστιν, ἂν ἵδρυσεν ἐκκλησίας, ἡ ἀξία δὲν ἦτο ἰδική του, ἀλλ' ὅλη τοῦ Σταυροῦ, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐδέχετο νὰ λέγῃ τις ὅτι τοῦ Παύλου εἶνε, διότι ὅλοι εἶνε τοῦ Χριστοῦ.

Ὁποῖα διδάγματα ταπεινοφροσύνης καὶ μετριοφροσύνης! Ὁποία καθαρότης καὶ ἁγνότης τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, ἥτις κατὰ τὸν αὐτὸν ἀπόστολον οἰκοδομεῖ, ἐνῷ ἡ γνῶσις φυσιοῖ!

ΤΑ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἡ πλέον ἀνησυχαστικὴ κατάστασις διὰ μίαν χώραν εἶνε, ὅταν ὁ κίνδυνος εἶνε πλησιέστερος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος ἢ εἰς τὴν παραλείψιν αὐτοῦ.

Τὸ Γυμνάσιον Πειραιῶς διεκρίθη μεταξὺ τῶν πλέον εὐσυνειδήτως ἐργασθέντων· ἐπὶ τοῦ πεδίου μάλιστα τῆς ἠθικῆς

ἐπιρροῆς καὶ μορφώσεως τῶν μαθητῶν ἴσως καὶ προεπορεύθη ἄλλου ὅλα τὰ ἄλλα.

Ἐν τῷ Γυμνασίῳ τούτῳ ἡ ἐγκύκλιος τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως περὶ ἑρμηνείας τοῦ Εὐαγγελίου κατὰ Σάββατον ἐφηρμόσθη ἀνελλιπῶς. Πρὸς τούτοις ὁ ἐκκλησιασμὸς τῶν μαθητῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Γυμνασιαρχεύοντος καὶ ἄλλων καθηγητῶν κατὰ πᾶσαν Κυριακήν. Τῆς πατρικῆς δὲ προνοίας τῶν κκ. καθηγητῶν ἔοχατον δεῖγμα δὲν εἶνε ὅτι, ὅτε ἐνηργοῦντο αἱ τελευταῖαι βουλευτικαὶ ἐκλογαί, εἰς δὲ τοὺς ναοὺς τοῦ Πειραιῶς ἔκυρ ἤρχουν ἀπὸ πρωΐας ἐκλογικοὶ ἀντιπρόσωποι καὶ ψηφοφόροι, οἱ καθηγηταὶ τοῦ ἐκεῖ Γυμνασίου, διὰ νὰ μὴ ἀφεθοῦν ἀνεκκλησίαστοι οἱ μαθηταί των, τοὺς ὡδήγησαν ἔξω τῆς πόλεως, ἐπάνω εἰς τὴν ναὸν τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, ὅπου ἐλειτουργήθησαν, ἤκουσαν δὲ καὶ θεῖον κήρυγμα παρ' ἑνὸς τῶν καθηγητῶν.

Ἐν συντόμῳ οἱ καθηγηταὶ τοῦ ἐν Πειραιεῖ Γυμνασίου πίπστε δὲν παρέλειψαν ἀπὸ τὰ δυνάμενα νὰ ἐπιδράσωσιν εὐεργετικῶς εἰς τὴν ἀγωγὴν τῶν μαθητῶν των. Καὶ ὅμως εὑρέθησαν ἀνώνυμοι (καὶ τί ἄλλο ἠδύναντο νὰ εἶνε;) λιβελλογράφοι, οἱ ὁποῖοι ἐπειράθησαν διὰ τοῦ τύπου νὰ διαβάλωσιν ἀναισχύντως τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐν Πειραιεῖ Γυμνασίου καὶ νὰ ἐπιρρίψωσιν εἰς αὐτὴν ἰδίᾳ τὸ στίγμα τῆς περὶ τοῦ ἤθους τῶν μαθητευσάντων ἀμελείας.

Οἱ διαβολεῖς οὗτοι ἀνήκουσι βέβαια εἰς ὁμοτέχνους θεωροῦντας ὅτι ἡ συκοφαντία δὲν εἶνε ὅπλον ἄστοχον εἰς τὴν ἐκπόρθησιν καθηγετικῶν θέσεων· ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι τοιαῦται μέθοδοι δὲν ἔχουν πέρασιν εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ νῦν ὑπουργοῦ, τοῦ ὁποίου καὶ θέλησις καὶ εὐφυΐα δὲν εἶνε τόσον εὐάλωτοι ἀπὸ τὰ δίκτυα τῶν κατεργαρέων.

Ἡ «Ἀνάπλασις», ξένη πρὸς μίση, ἀλλὰ καὶ ξένη πρὸς τὰ χαϊνέματα, ἀνωτέρα δὲ ὅλως διόλου τῶν εὐτελῶν προσωπικῶν ζητημάτων, δὲν ἐθεώρησεν ἐπιτετραμμένον αὐτῇ τὸ νὰ σιωπήσῃ προκειμένου περὶ ἀδικίας τόσον καταφόρου, καὶ προσπαθείας τόσον ἀνηθίκου. Ἐργαζόμενοι καὶ ἐν Πειραιεῖ, παρηκολουθήσαμεν ἀμερολήπτως τὴν ἠθοπλαστικὴν ἐργασίαν τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐν Πειραιεῖ Γυμνασίου, ἀσυγγνώστως δ' ἔνοχοι θὰ ἤμεθα, ἂν δὲν ὑπερασπίζομεν αὐτὴν κατὰ διαβολῶν ἀνυποστάτων, αἱ ὁποῖαι, ἐπιτυγχάνουσαι, δύνανται ν' ἀπελπίσωσι πάντα τὸν φρονοῦντα ὅτι δὲν ἐξεφυλίσθημεν ἀκόμη τόσον, ὥστε ἡ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος νὰ ἄγῃ ἀσφαλῶς πρὸς τὴν δυσμένειαν καὶ τὴν καταδίκην.

ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Β'

Ἐπερμείναμεν, Σεβασμιώτατε, ἐπερμείναμεν νὰ λαλήσητε. Διότι μᾶς ἦτο βαθέως ἀλγεινὸν καὶ ἐπώδυνον νὰ προκαλέσωμεν ἕνα ἐπίσκοπον νὰ μᾶς εἴπῃ τί ἔκαμε τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

Ἀλλὰ σεῖς δὲν ἠθελήσατε νὰ ἐξέλθητε ἀπὸ τὸ κρησφύγετον τῆς σιωπῆς, καὶ ἐπιμένετε περιχαρακωμένος εἰς αὐτό. Διατί;

Τὸ νομίζετε ἀσφάλειαν;

Ἀλλ' εἰς ἐπίσκοπος τότε ζῇ, ὅταν λέγῃ καὶ ποιῇ. Σιωπῶν δ' ἐπίσκοπος εἶνε ἐπίσκοπος νεκρός, καὶ οἱ νεκροὶ δὲν ἔχουν καμμίαν θέσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, Σεβασμιώτατε.

Θέλομεν φῶς, Σεβασμιώτατε, διὰ τὸ φρόνημά σας, θέλομεν φῶς διὰ τὴν πραγματικὴν θέσιν σας. Καὶ σᾶς συμφέρει οὕτω. Τὸ φῶς, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον εἶνε ζωή. Διατί λοιπόν

σεῖς δὲν ἔρχεσθε εἰς τὸ φῶς ; Πόσον τέρφν εὑρέσκετε εἰς τὴν σκοτίαν ; Ἵνα τί ἐγκαταθάπτετε τὸν ἑαυτόν σας εἰς αὐτήν ; Μὲ ποῖον ὑπολογισμὸν ; Καὶ μὲ ποῖον δικαίωμα ;

Ὁ Κύριος δὲν εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του, ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς ; Πῶς δὲ εἷς ἐπίσκοπος οὐνται νὰ ἐπαναπαύηται ἐν τῷ λέγειν καθ' ἑαυτόν, ἐγώ εἰμι τὸ σκότος ;

Ἐπίσκοπος, ἀπεκδύων τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν ἀγάπην τῶν Χριστιανῶν, δὲν ἔχει πλέον ἠθικὴν ὑπόστασιν. Σεῖς θὰ ἀνεχθῆτε τοῦτο διὰ τὸν ἑαυτόν σας, ἄγιε Χαλκίδος ;

Πανσήμως ἐλέχθη διὰ σᾶς ὅτι ἀνήκετε εἰς τὰς τάξεις τῶν Μασσόνων. Ἐλέχθη ἀπὸ Μασσόνους· ἐλέχθη ἀπὸ μὴ τοιούτους· ἐλέχθη ἐν τῇ Βουλῇ, ἐλέχθη ἐν τῷ τυπῷ. Καὶ κατηγορεῖσθε μεταξὺ τῶν ὁμίλων τῶν Χριστιανῶν, κατηγορεῖσθε σὲ καὶ διὰ καταγγελίας πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον. Εἴσθε ἄθωος τάχα ; Τὸ ἐπιθυμοῦμεν ἀφόβως. Ἀλλ' ὑποψία μαύρη λυμαίνεται μυριάδας ψυχῶν περὶ τῆς πίστεως σας. Θέλομεν νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὴν ἀθωότητά σας, ἀλλ' ἐμποδίσον φόβος ἐπιπροσθεῖ. Ποῖον ; Προκαταληψίς τις ; Ὄχι. Δυσμένεια τις ; Ὄχι. Συμφέρον τι ἴδιον ; ἐπιρροή τις ἀλλοτρία ; Ὄχι. Ποῖον λοιπόν ; Ἐμπόδιον, τὸ ὁποῖον σεῖς ὁ ἴδιος ἐγείρετε κατὰ σκέψιν καὶ τακτικὴν ἀλλόκοτον. Καὶ τοῦτο εἶνε ἡ σιωπή σας ἡ ἐπίμονος, ἡ ἀνένδοτος, ἡ αἰνιγματώδης, ἡ σκοτεινή, Σεβασμιώτατε.

Ἀρχαῖος σοφὸς ἔλεγε, Σεβασμιώτατε, ὅτι ἤθελε νὰ ὑπῆρχε θυρίς τις εἰς αὐτὸν, διὰ τῆς ὁποίας νὰ φαίνηται ὅλη ἡ ψυχή του. Διατί σεῖς περὶ τὴν ἰδικήν σας ὑψώνετε τεῖχη καὶ βουνά ; διατί πυκνώνετε περισσότερον τὸ περὶ σᾶς μυστήριον, ἀντὶ νὰ διαλύητε αὐτό ;

Ποῖος πατὴρ, Σεβασμιώτατε, καλούμενος νὰ δείξῃ ἑαυτὸν πρὸς τὰ τέκνα του, σιωπᾷ κατορύξας τὸν ἑαυτόν του ἐν τῇ σκοτίᾳ ; Ἡ στοργὴ εἶνε παρρησία, ἡ στοργὴ εἶνε φῶς. Διατί σεῖς δὲν ἔρχεσθε πρὸς αὐτό ; Καὶ ἂν ἤσθε ἄθωος ἀπὸ μασσονισμόν, διατί ἀφίνετε νὰ θεωρῆσθε ἀδιάφορος πρὸς τὰς συγκινήσεις τῶν πνευματικῶν σας τέκνων ;

Ἡ σκοτία κρύπτει ἐνέδρας, Σεβασμιώτατε· ἡ σκοτία ἐμπνέει δυσπιστίας καὶ τρόμους. Διατί σεῖς δὲν ἀποφασίζετε νὰ ἐξελθῆτε ἀπ' αὐτήν ;

Ὁ Κύριος εἶπεν «οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται»· ἔστω καὶ ἂν εἶνε εἷς ὁ σκανδαλιζόμενος. Ἀλλὰ διὰ σας, Σεβασμιώτατε, μυριάδες σκανδαλίζονται. Τί θὰ εἴπητε ἄρά γε πρὸς τὸν Κύριον, ὅταν θὰ σᾶς ζητήσῃ λόγον ;

Δι' αὐτό, Σεβασμιώτατε, λύσατε τάχιστα τὴν σιωπήν σας, καὶ λαλήσατε εὐθύς. Σᾶς τὸ λέγομεν ἀπὸ στοργὴν πρὸς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας, σᾶς τὸ λέγομεν ἀπὸ στοργὴν πρὸς σᾶς τὸν ἴδιον.

Δὲν θέλομεν ἀπὸ τοῦδε νὰ προσβῶμεν εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν ἐπισκόπου, ὅστις ὡμολόγησε τὸ μασσονικὸν σύμβολον. Θέλομεν μὲ τὰς ἐξηγήσεις σας, τὰς ὁποίας περιμένομεν, νὰ λείψωμεν ἀπὸ τὴν ἀνάγκην αὐτήν. Ἀλλ' ἂν νομίσητε ὅτι δικαιοῦσθε νὰ ἐπιτείνητε τὴν σιγήν σας, θὰ ἐπιτείνωμεν καὶ ἡμεῖς τότε τὴν φωνὴν καὶ τὴν κραυγήν μας.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος παρακαλοῦμεν.

Μεθαύριον θὰ ἀπαιτήσωμεν.

Ἡ σιγή σας πρέπει νὰ λυθῇ, Σεβασμιώτατε.

Καὶ θὰ λυθῇ.

Ἂν δὲν τὴν λύσητε σεῖς, ὀφείλει νὰ τὴν λύσῃ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ

Χθὲς Τετάρτην συνῆλθεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ὅπως προτείνῃ ὑποψηφίους διὰ τὰς ἀρχιεπισκοπικὰς ἕδρας Κορινθίας, Κερκύρας καὶ Λευκάδος. Ἐρωτήσαντες εἰς τὰς 11 π. μ. ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς συνεδριάσεως, ἠκούσαμεν ὅτι ἔπρεπε νὰ περάσωμεν εἰς τὰς 4 μ. μ. Περάσαντες εἰς τὰς 4 μ. μ. εὑρήκαμεν κλειστά. Καὶ εἰς τὰς 5 κλειστά· καὶ εἰς τὰς 6 κλειστά. Μὴ θέλοντες δὲ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τὸ μέγαρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατοικεῖται ὑπὸ νυκτοβίων, δὲν τὸ ἐπεσκέφθημεν πλέον, ἀλλ' ἠρωτήσαμεν τὸν παρὰ τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Γραμματέα πανοσιολ. κ. Ἄνθιμον Ἰωαννίσιον ἂν οὐναται νὰ μᾶς ἀνακοινώσῃ τί ἀπεφασίσθη ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ὁ πανοσιολογιώτατος ἀπήντησεν ὅτι οὐνάμεθα νὰ τὸ μάθωμεν ἀπὸ τὰς ἑσπερινὰς ἐφημερίδας.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἂς καμαρώσῃ τοὺς ὑπαλλήλους της, καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἂς καμαρώσῃ τὸν Γραμματέα του. Τὰ ἐκκλησιαστικὰ γραφεῖα κρυπτοῦν τὰς πληροφορίας των ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ περιοδικά, καὶ τὰς ἐπιφυλάσσουν μόνον διὰ τὰ καθημερινὰ φύλλα. Τόσῳ τὸ καλήτερον, ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἀπαλλασσόμεθα ἀπὸ τὴν ἀνάγκην νὰ ἀντικρύσωμεν τὰ ὑποκείμενα, τὰ ὁποῖα κυριαρχοῦσιν εἰς αὐτά.

Τὰ πρὸς τὴν «Ἀνάπλασιν» αἰσθήματα μερικῶν ἱερωμένων δὲν μας λανθάνουν· οὐδ' ἦτο δυνατὸν νὰ εἶνε εὐμενέστερα. Τὸ φῶς τοὺς ἐνοχλεῖ· ἀλλ' ἡμεῖς θὰ τὸ φέρωμεν ἔμπροσθεν εἰς τὰς ῥοτιόας των. Ἂν δυσκρεστήσωμεν ἢ ὄχι, μᾶς εἶνε ἀδιάφορον. Ὑπὲρ τὰ πρόσωπα ἡ Ἐκκλησία. Καὶ ἂν ἡ προπήλωσις εἰς τοιαύτην ἀρχὴν μᾶς δημιουργῇ δυσμενείας, ἡμᾶς τίποτε δὲν θὰ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸ νὰ ἐκτελῶμεν ἀπαθῶς καὶ ἀπροσωπολήπτως τὸ καθηκόν μας.

Καὶ λέγεται λοιπὸν ὅτι αἱ προτάσεις ὑποψηφίων διὰ τὰς εἰρημένας ἀρχιεπισκοπικὰς ἕδρας ἀνεβλήθησαν διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν. Τίνες εἶνε οἱ ἐκλεκτοί ; Ἡ φήμη ἐγνώρισέ τινας ἐξ αὐτῶν. Ἡ δὲ «Ἀνάπλασις χαίρει ὅτι μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων διὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Κερκύρας εἶνε ὁ πανοσιολ. ἀρχ. κ. Σ. Νικοκάβουρας, ἀνὴρ δυνάμενος νὰ διακονήσῃ μετὰ ἐπιγνώσεως καὶ ζήλου. Ἡ πνευματική του ἐργασία εἶνε ὑπὲρ πολλὰ θεολογικὰ πτυχία, καμμία δὲ ἐκκλησία δὲν ἤκμασε μὲ τὰ ὁποωσδήποτε λαμβανόμενα χαρτιά, ἀλλὰ μὲ τὴν ζωήν, ἥτις ἐκπορεύεται ἀπὸ τὰς ψυχάς, αἱ ὁποῖαι κανόνα των ἔχουν τὸ διδάσκειν καὶ τὸ ποιεῖν.

ΔΙΑΨΕΥΣΙΣ

Κατ' ἐντολὴν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν διαψεύδομεν πάντα τὰ λεχθέντα περὶ τῶν αἰτίων τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς του καὶ δηθεν συνεννοήσεών του μετὰ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν περὶ τοῦ μασσονικοῦ ζητήματος. Ὁ Σεβασμιώτατος ἦλθεν ἐνταῦθα ὄχι προσκληθείς, ἀλλὰ λαβὼν ἄδειαν ἕνεκα λόγων ὑγείας, ἐπεσκέφθη δὲ τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὅστις τῷ ἀπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν, ἀλλὰ δὲν ἐδόθη εὐκαιρία, ὅπως φέρωσι τὸν λόγον ἐπὶ τῶν ἐν Πάτραις μασονικῶν.

ΚΗΡΥΓΜΑ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Κατὰ τὰς γνωστὰς ἡμέρας καὶ ὥρας θὰ κηρύξωσιν οἱ κ.κ. Μ. Γαλανός καὶ Δ. Παπαδόπουλος.

Τύποις Ἀριστομένους Ζ. Διαλησμᾶ